

Foto: Maros; kuhinja Essebi

Ravnotežje bivanja

V prilogi Moj dom od lanskega poletja sodeluje tudi diplomirana dizajnerka Darja Hughes. Njena rubrika je postala ena izmed najbolj odmevnih, vsaj če sodimo po množici vprašanj, ki dobesedno dežujejo na naš naslov. Po tem lahko ugotovimo, da je urejanje interjerja niša, kjer primumanjuje svetovalcev, in je tudi zato večno zanimiva tema. Kot tudi pogovor z našo tokratno sogovornico.

KULTURA BIVANJA

»Kulturo bivanja sestavlja več komponent, kot so življenjski slog, vzdušje, udobje, zavedanje individualnosti in sloga. Vsi ti elementi so v zadnjih letih pri nas precej spremenili pojem 'notranja oprema'. To je področje, ki je vedno bilo in vedno bo neposredno vezano na družbeni položaj in življenjski slog uporabnika. V prejšnjem

sistemu ni bilo pravih razmer za razvoj te smeri. Področje notranje opreme je bilo bolj omejeno na funkcijo kot na karkoli drugega. Vendar se stvari spreminjajo, vedno bolj se približujemo evropskim smernicam, vedno več je novih kompozicij in slogov ter sprejemanja drugih bivalnih vzorcev. To je pozitivno, saj smo ljudje med seboj različni in bi bilo nesmiselno, da živimo po nekih uniformiranih navodilih ali merilih.«

Po rodu ste Slovenka, dizajn pa ste študirali v Torontu. Pri podjetju Hughes Design&Partners ste delovali na področju oblikovanja in načrtovanja restavracij, hotelov ter zasebnih rezidenc. Ali v tujini urejanju interjerja namenjajo več pozornosti oziroma se te zahtevne plati lotevajo predvsem strokovno usposobljeni ljudje?

»Načrtovanje in oblikovanje notranjih prostorov je moja specializacija, predvsem na področju restavracij, gostinskih in zasebnih prostorov. Moja prvotna tovrstna izobrazba in praksa sta potekali v Kanadi in ZDA. To je bila odlična odsokočna deska, saj je tovrstna dejavnost prav v teh deželah zelo razvita in celovita. Kako tudi ne, ko pa ima človek tam možnost spoznati cel svet v malem. S to dejavnostjo se zato resnično ukvarjajo specialisti za notranjo opremo – dizajnerji. To so lahko tudi arhitekti (ni pa nujno), ki so specializirani za to področje.«

DIZAJNER

Kaj pa pravzaprav je dizajner? Arhitekt notranjega prostora?

»Po izobrazbi je lahko tudi arhitekt, saj se mnoge veščine in znanja teh dveh poklicev prepletajo. Arhitekt mora imeti več tehničnega znanja, saj prevzema za objekt projektantsko odgovornost, dizajner pa odgovarja za vzdušje, počutje, dušo v prostoru, torej za kakovost vsebine prostora. In tu se pojavi konflikt. V rešitvah notranje atmosfere morajo biti tehnične zahteve v odnosu do elementov dizajna v podrejenem položaju. Zato nekdo, ki je zelo tehnično usmerjen, ne more uspešno reševati atmosfere, ker zadevo obravnava z drugega zornega kota.«

V tem delu potrebujete ogromno znanja, predvsem glede materialov, opreme in njihovega uvrščanja v prostor?

»Za dobro realizacijo je poleg znanja potrebno tudi zelo veliko profesionalne prakse, poznavanja slogov, materialov, usklajenosti barv in tudi psihologije. V stroki sami so potem še dodatne specializacije, nekateri se ukvarjajo na primer samo z opremo pisarn, bank, drugi z opremo bolnišnic, tretji samo z restavracijami in hoteli. Potem si lahko mislite, kako lahko nekdo na svojem področju kot specialist napreduje v stroki. Pri nas je še vedno težnja, da arhitekt, ki prevzame določen objekt, avtomatično objekt tudi opremi, čeprav za to ni posebej specializiran. Zato so tako opremljeni prostori sicer funkcionalno in tehnično zadovoljivi, po tematski atmosferski plati pa popolnoma zgrešeni. Enako se lahko zgodi seveda tudi pri opremljanju zasebnih stanovanj.«

VIZUALIZACIJA NA SKICI

Avtor skic ob vaših odgovorih je arhitekt Rick Hughes, vaš mož. Po rodu je Irec, ki se je izselil v Kanado in se specializiral za urejanje komercialnih gostinskih objektov. V svoji 30-letni karieri je ustvaril številne lokale, pube, oblikoval notranjosti hotelov in trgovinskih centrov v Kanadi in ZDA. V Sloveniji deluje tako kot vi od leta 1996. Imata v podjetju razdeljeno področje? Rick skrbi za javne objekte, vi pa za zasebne?

»Sploh ne. Rick se je res v Kanadi specializiral za projektiranje gostinskih objektov, trgovin in hotelov, in v svoji dolgi karieri je narisal na tisoče projektov. Vendar zaradi slabega znanja slovenščine, drugačnega načina dela in drugačnega sistema v Sloveniji, delava drugače. Pri vseh projektih sodelujeva oba. Najprej se

Darja Hughes, dipl. design inter.

dogovoriva o vsebini. V mojih rokah je osnovno prostorsko načrtovanje, barvne sheme in izbor pohištva, on pa celoten projekt nariše. Kot vsi starejši arhitekti tudi on verjame v ročno delo. Jaz mu samo povem, v kakšnem slogu nekaj želim, in on tako tudi nariše. Do potankosti. V Sloveniji še nisem srečala nikogar, ki bi znal kaj takega. Ima izjemno sposobnost vizualizacije, predvsem pa zna pretvoriti navaden tloris v živo skico, polno detajlov, iz katere je takoj razviden slog pohištva. Na pogled je taka skica veliko bolj plastična in verodostojna, kot neki računalniški izris. V Kanadi in ZDA je to že dolgo zelo iskana specializacija, ker je pomagala stroki 'prodati' nekaj, kar si stranka sicer ne bi mogla predstavljati. Njegove roke pa v tem segmentu ne more zamenjati noben računalnik.«

SMERNICE

Pri urejanju prostorov radi govorimo o smernicah. Te so najbolj povezane tudi z življenjskim slogom in navadami bivanja ter seveda prostorski možnosti. Verjetno bi lahko to ločili na več področij. Kakšna je danes usmeritev v urejanju prostora?

»To je zelo kompleksno vprašanje. Smernic je v notranji opremi toliko, kolikor je oblikovalcev pohištva. Seveda ne govorim o zadnjih modnih smernicah, ki se spreminjajo z vsako sezono in niso uporabne za širšo populacijo. Glede smernic se ne morem opredeliti samo na slovenski prostor. V Evropi so različne in odvisne od številnih dejavnikov, med drugim tudi od etnične sestave populacije neke dežele. Smernice za notranjo opremo sledijo modi oblačenja. Nekaj kar je 'in' v Franciji, ni istočasno 'in' tudi v Nemčiji ali v Veliki Britaniji ali v Italiji, po kateri se zgleduje Slovenija. Pomembno je, da v vsakem slogu vemo, kaj delamo, in da upošteevamo določene definicije barve, svetlobe, ravnotežje, variacije, skladnosti materialov, dekorja in tako dalje. Če govorimo o zasebnih prostorih,

je pomembno, da se uporabnik s slogom tudi identificira, sicer mu nobena smernica ne pomaga. Nisem oseba, ki bi ponujala ali zagovarjala določene smernice ali slog. Menim, da je to neprofesionalno, predvsem pa preživeto.«

Čemu pa dajemo Slovenci prednost v urejanju prostora?

»Širina specialističnega znanja je v tem, da znaš ponuditi stranki kompleksno in uspešno rešitev v kakršnem koli slogu. Na splošno Slovenci kupujemo pohištvo za daljša obdobja, zato je bolje, da je oprema manj trendovska. Najboljše so rešitve, ki niso časovno omejene. Kdor si želi slediti modnim smernicam, lahko to stori z dodatki, barvami, dekorjem, umetniškimi deli ali posameznimi izbranimi kosi pohištva.

Slovenci smo na področju opreme precej previdni, morda malo konservativni. Manjka nam pustolovske žilice v notranji opremi, predvsem pa znanja. Vedno se zatekamo v isto smer, stanovanja so si na las podobna. Če se sprehodimo po svetu, lahko kmalu ugotovimo, kako pester je svet notranje opreme. Mi v glavnem dajemo prednost kakovosti in tehnični brezhibnosti, in v tem iskanju perfekcionizma izgubimo občutek za individualno noto. In gre atmosfera po gobe. Vsak prostor pa je vedno rezultat neke celote, zato ga je treba tako tudi obravnava. «

Kako pa temu gledanju sledi stroka?

»Med projektanti se v glavnem kaže težnja po minimalizmu, ki ni niti praktičen niti življenjski (v tem okolju) in je pravzaprav samo eden izmed mnogih slogov, ki bi jih moral arhitekt dizajner obvladati. Osebnost gledam na to kot na pomanjkanje strokovnega znanja in vsesplošnih izkušenj na tem področju. Naloga specialista je, da vse, kar predlaga, tudi strokovno zagovarja, ni pristranski in predvsem, da v rešitve ne vpleta svojega osebnega okusa.«

OD ZNOTRAJ NAVZVEN

Kako se optimalno lotiti urejanja prostora? Pri novogradnji se pogosto pojavlja težava, da arhitekti ustvarijo lepo hišo, prostore, samemu urejanju interjerja pa ne namenijo dovolj pozornosti, češ, to bomo že pozneje uredili. Se motim?

»Ne. Spet sva pri problemu tehnično popolnega, a neužitnega. Hišo je treba načrtovati od znotraj navzven, in ne nasprotno. Vi ne veste, koliko je strank, ki predejo k meni s popolnoma nefunkcionalnimi, a zelo izbrano oblikovanimi prostori. So ljudje, ki vztrajajo na nekaterih elementih zgolj z estetsko unikatnega vidika, čeprav pri tem zanemarijo funkcijo celega prostora. To ni smiselno. Estetika je pomembna, a teči mora vzporedno s funkcijo, sicer se v še tako lepem prostoru ne bomo počutili doma. Zadovoljstvo uporabnika pa je vendar končni in najpomembnejši cilj našega ustvarjanja, mar ne?«

Kako se lotiti urejanja stanovanja, na primer ob nakupu v večstanovanjski hiši,

novogradnji ali starejši zgradbi oziroma ob prenovi? Pogosto so tu omejene možnosti, vsaj glede namestitve svetil, včasih tudi različnih elementov. Kako reševati te težave?

»Že v fazi načrtovanja prostorov je treba razmišljati o življenjskih navadah, slogu in željah naročnika. Predvsem je pomembno že v začetni fazi razmišljati in se postaviti v prostor. Treba je pretehtati, kaj je smiselno, kaj nujno, kateri prostori so lahko odprti, zakaj, kje so zaželeni stene, premisliti moramo, kam bodo obrnjene sedežne garniture. Ali morda ne gledamo v prazen prostor ali prehod, kje so fokusi, kaj moramo osvetliti, kaj skriti in tako

dalje. Pravzaprav gre za simbiozo funkcije, tehnike in estetike s pridihom individualnega sloga uporabnika.

Pri prenovi moramo prostor najprej rešiti idejno, da bomo zadovoljni z njegovo funkcijo. Šele potem določimo, kje bodo svetila in potrebna napeljava. Na koncu pa nam ostane 'šminka', torej značaj, slog. Če imamo omejitve glede na predhodno stanje, lahko veliko naredimo prav s 'šminko': barvo, svetili, uporabo zanimivih materialov ...«

Na prvi pogled se zdi, da je dizajner omejen z različnimi predpostavkami v prostoru. Vendar to ne drži v celoti. Z razporeditvijo primernih elementov je mogoče

narediti čudeže, povečati funkcionalnost, narediti iz dolgočasne sobe prijeten in uporaben prostor?

»Drži. Ravno v tem je izziv za dobrega dizajnerja, ki zna 'videti' tisto, česar večina ljudi ne vidi. Z dobrim poznavanjem človekovih navad in občutkov, lastnosti barv, materialov, svetlobe in osebnega sloga posameznika lahko strokovnjak ustvari zelo pozitivno bivalno okolje. Tudi v težkih razmerah.«

RAVNOTEŽJE

Kaj pa barve? Včasih je prevladovala bela, v sodobnem domu pa se vse bolj izrablja možnosti bogastva barv in različnih tehnik nanosa. Z barvo se pravza-

prav vse začne?

»Barve so v kombinaciji s svetlobo med najpomembnejšimi elementi, ki vplivajo na naše počutje. Sicer obstajajo neke splošne definicije, a vse je spet odvisno od količine, položaja, osvetlitve, namena uporabe. Vsak posameznik ima potem še svoje osebne asociacije in težnje, ki jih je treba upoštevati. To so kompleksne zadeve. Za ustvarjanje ambienta je vse mogoče, seveda pod določenimi pogoji. Nič se ne izključuje, a vse je treba postaviti v neko ravnotežje in smiselno celoto. Tako kot križanko.«